



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1489/2021
03.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хацића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радомир Спасојевић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Колубара“ Ваљево, чији је пуномоћник Милош Мандић, адвокат из ..., ради исплате добити, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3240/20 од 26.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 03.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3240/20 од 26.11.2020. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П1 38/20 од 03.08.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 38/20 од 03.08.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се на основу учешћа тужиоца у оствареној добити у пословној 2018. години, обавезе тужени да исплати тужиоцу износ од 85.668,92 динара, са законском каматом од 27.12.2019. године до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка од 31.050,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3240/20 од 26.11.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда садржана у ставу првом изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу, на основу учешћа тужиоца у оствареној добити у пословној 2018. години, исплати износ од 85.668,92 динара, са законском каматом почев од 27.12.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је и решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене одлуке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка од 66.153,52 динара. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 22.653,52 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је био у радном односу код туженог до ...2018. године, када му је радни однос престао због остваривања права на старосну пензију. Дана 20.09.2019. године, Надзорни одбор туженог је донео Одлуку о расподели добити за 2018. годину у износу од 10%, односно у висини од укупно 2.189.035,66 динара, који ће бити исплаћен запосленима по основу доприноса пословном успеху послодавца. Решењем од 04.10.2019. године Скупштина Града Ваљева је дала сагласност на ову одлуку. Одлуку о критеријумима за расподелу добити тужени је донео 25.12.2019. године, којом је одређено да право на исплату добити имају сви запослени који су у радном односу код туженог на дан доношења ове одлуке, односно на дан 25.12.2019. године. Тужилац није остварио право на учешће о расподели добити за 2018. годину, а то право остварило је 19 запослених. Висину тужбеног захтева тужилац је определио у складу са налазом и мишљењем вештака економско-финансијске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев за исплату добити, с обзиром да тужилац није био у радном односу код туженог на дан доношења Одлуке о критеријумима за расподелу добити, што је по овој одлуци био критеријум за признавање и исплату добити. Првостепени суд налази да се у конкретном случају не ради ни о дискриминацији тужиоца, јер он није био у истој чињенично-правној ситуацији са запосленима којима је то право признато.

Другостепеном одлуком је преиначена првостепена пресуда и тужбени захтев усвојен, уз закључак суда да послодавац има право да донесе одлуку о расподели добити, али при том мора поштовати одредбе о забрани дискриминације, што у конкретном случају није учињено, када је тужиоцу ускраћено право на добит остварену у 2018. години, само на основу чињенице да на дан 25.12.2019. године, није био у радном односу код туженог, иако је у 2018. години, у којој је остварена добит која се дели, био у радном односу код туженог, до ...2018. године.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијаном одлуком погрешном применом материјалног права преиначена првостепена одлука и тужбени захтев усвојен.

Наиме, учешће запосленог у добити оствареној у пословној години, применом члана 14. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05 ... и 95/18), може се утврдити уговором о раду или одлуком послодавца у складу са законом и општим актом, што значи да је право запосленог на учешће у добити оствареној у пословној години, предвиђено као могућност, а ово право запосленог, одредбом члана 16. и 17. Закона, није одређено као обавеза послодавца. Ово право утврђује послодавац уговором о раду или одлуком надлежног органа, што је у конкретном случају учињено одлуком Надзорног одбора, донетом у складу са годишњим обрачуном туженог.

На основу финансијског извештаја Надзорни одбор туженог је донео Одлуку о расподели добити за 2018. годину, на коју је Скупштина Града Ваљева дала сагласност

решењем од 04.10.2019. године, а 25.12.2019. године, тужени је донео Одлуку о критеријумима за расподелу добити, којом је утврдио политику и критеријуме расподеле, по којима ово право припада само запосленима који су на дан 25.12.2019. године били у радном односу код туженог. С обзиром да тужени није акционарско друштво, да би право на расподелу добити оствареној у одређеној пословној години - у виду дивиденде, имали сви запослени који су радили у тој пословној години, нити је уговором о раду предвиђена расподела добити, а овом исплатом није вршена исплата зараде по основу добити остварене у току 2018. године, то право на учешће у добити предузећа запослени могу остварити само на основу одлуке надлежног органа послодавца, који одређује како могућност и право на расподелу добити, тако и критеријуме за његову поделу. У конкретном случају то је и учињено одлуком Надзорног одбора туженог о расподели добити од 20.09.2019. године, а критеријуми су утврђени одлуком истог органа од 25.12.2019. године, којом је то право признато само запосленима који су на дан њеног доношења (25.12.2019. године) били у радном односу код туженог.

Из наведеног произлази да су одлуке туженог о расподели и критеријумима за поделу добити остварене у 2018. години, донете у поступку и на основу овлашћења послодавца из члана 14. Закона о раду, да према овако утврђеним критеријумима, приликом одређивања круга лица која имају право на добит, ово право није признато тужиоцу, јер на дан 25.12.2019. године није био у радном односу код туженог, па Врховни касациони суд налази да је првостепеном одлуком правилно примењено материјално право, када је тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Правилно првостепени суд закључује да тужилац није дискриминисан тиме што му није исплаћена добит за остварене резултате у 2018. години, с обзиром да је расподела вршена на основу Одлуке туженог од 25.12.2019. године, по којој је ово право признато само запосленима који су на дан 25.12.2019. године били у радном односу код туженог. Како је тужиоцу радни однос код туженог престао дана ...2018. године, то тужилац није било у истој чињенично-правној ситуацији са запосленима којима је то право признато овом одлуком, па се не може говорити о дискриминацији приликом исплате добити. То даље значи да би се евентуално могло говорити само о дискриминацији учињеној одлуком туженог од 25.12.2019. године, приликом одређивања критеријума за одређивање круга запослених којима је то право признато, али се закључак о дискриминацији може донети тек након оцене оправданости разлога за одређивање оваквих критеријума. Међутим, како тужилац тужбом није тражио и поништај наведене одлуке туженог од 25.12.2019. године, нити је она поништена у законом прописаном поступку, то не може основано у овом поступку потраживати исплату добити само на основу чињенице што је радио код туженог у години у којој је остварена добит, а која се одлуком туженог дели само запосленима који су на дан доношења критеријума за расподелу били у радном односу.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом туженог указује да је побијаном другостепеном одлуком усвојен тужбени захтев уз погрешну примену материјалног права, па је на основу члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену одлуку.

Тужени је успео у поступку по ревизији па би, применом члана 154. ЗПП, имао право на накнаду трошкова овог поступка, али му исти нису досуђени с обзиром да исте ревизијом није тражио, ни ближе определио.

**Председник већа- судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**